

Од свих питања изгледа да је најтеже одговарати на она која постављамо сами себи. Хегел је, да се подсетимо, говорио о непремостивим тешкоћама мишљења из чиста мира а ово што сада чиним спада у управо такав покушај. Једно од оних питања које заокупља пажњу свакога ко је бар мало заинтересован за јавну ствар, за судбину народа чији је припадник и судбину државе чији је поданик, јесте и оно које се тиче тога какав би однос требало да заузму Срби и Србија према Европској унији данас.

Полазећи од свега онога што је обележило однос Европске уније према Србима и Србији на прелому миленијума, у завршној деценији 20. и првој деценији 21. века, а што се у најкраћем може окарактерисати као прекоран и кажњенички однос – резервисаност великог броја Срба, а тиме и Србије према Европској унији готово би се мога оквалификовати као природна и та резервисаност најмање показује постојање самопоштовања код Срба и Србије упркос свим притисцима, понижењима, „охрабрењима“ и насиљу над њима. У таквој атмосфери, крајње узаврелој, где – како се то често наводи – емоција надвладава мишљење (као да је то могуће одвојити) у којој доминира манихејска подела на евроскептике на једној и евроентузијасте на другој страни, чини се да би према европској идеји требало заузети евроносталгични став, што заправо и чини мој одговор с почетка овог текста, а став о евроносталгичном односу Срба и Србије према Европи и као идеји и као државној заједници кључни вредносни и практични принцип.

Истицање евроносталгичности као носећег принципа у креирању односа према Европи представља главни разлог мога самооглашавања о овој важној како политичкој, тако и државној теми. Још само реч-две о томе, мада мислим да је јасно шта подразумевам под евроносталгичним односом према Европи. Евроносталгични модел односа.

Евроносталгично опредељење представља сећање на ону и онакву Европу у којој су Срби као народ и Србија као једна од држава у недавној прошлости стварали, креирали, делили и бранили – уз немале жртве – европске вредности. То је оно доба – оквирно речено – које је захватало прелаз из 19. у 20. век. Коначно, овде ваља поставити и питање шта су то други у Европи учинили што би их квалификовало за изражавање европског духа више од српског народа?

Да Србе можда нису за европски пројекат дисквалификовали њихови ослободилачки ратови с почетка 20. века, антифашистичка и антинацистичка борба средином тог истог века, или можда одбрана достојанства и права на своју државу, на своју самобитност, што је једновремено значило отпор агресивном глобализму на крају 20. века? Ако су ти

Пише: Боривој Рашуо
четвртак, 18 фебруар 2010 11:44

подухвати Срба кроз цео 20. век, уз подношење стравичних жртава у тим подухватима, препрека за Европу, онда то није она Европа коју Срби препознају као свој оквир – као део себе, и које се радо сећају – у једну реч то није Европа равноправности и практичне слободе, Европа која негује разлике, језичке, културне и друге и при томе даје једнаке шансе у оквиру сразмерних могућности.

За случај да се не ради о Европи чије смо кључне одреднице управо навели, онда је свакако реч о епохалном неспоразуму у коме Срби не морају бити ти који ће пресуђивати, али они никако не би смели изостати када се о њиховом европском статусу буде одлучивало у мери у којој се то буде тицало српске националне и државне будућности. Ово утолико пре што постоји основана бојазан да се реална српска државност изражена кроз Србију и Српску данас угради у доста нејасан европски државни пројекат неутемељен на једнакости интереса и права, што би при евентуалном распаду европске државе, што никако не треба искључити из одговорног разматрања при доношењу таквих судбинских одлука, узроковало да Срби имају проблем са поновним дефинисањем и образовањем своје државе. Идеја да би Срби у оквиру европске државности били сви у једној држави лепо звучи, али та идеја носи огромне ризике, а један од њих смо управо навели. Прича о врапцу и голубу за овај случај више је од приче.